

POSTĘPOWANIE NOTARIALNE W KODEKSIE SPÓŁEK HANDLOWYCH

Rafał Wrzecień

MONOGRAFIE LEX

LEX

a Wolters Kluwer business

POSTĘPOWANIE NOTARIALNE W KODEKSIE SPÓŁEK HANDLOWYCH

Rafał Wrzeczonek

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

LEX

a Wolters Kluwer business

Warszawa 2013

Stan prawny na 23 sierpnia 2013 r.

Recenzent

Prof. zw. dr hab. Antoni Witosz

Wydawca

Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący

Joanna Cybulska

Opracowanie redakcyjne

Justłuk

Łamanie

Wolters Kluwer Polska

Układ typograficzny

Marta Baranowska

.....
Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących
im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej
w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło.
A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.
.....

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ

Więcej na www.legalnakultura.pl

POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by

Wolters Kluwer Polska SA, 2013

ISBN 978-83-264-4381-7

ISSN 1897-4392

Wydane przez:

Wolters Kluwer Polska SA

Redakcja Książek

01-231 Warszawa, ul. Płocka 5a

tel. 22 535 82 00, fax 22 535 81 35

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

Wykaz skrótów / 9

Wstęp / 13

Rozdział 1

Rola notariusza przy dokonywaniu czynności notarialnych / 17

1. Obowiązki notariusza w postępowaniu notarialnym / 17
  - 1.1. Obowiązek starannego działania / 18
    - 1.1.1. Obowiązek starannego prowadzenia postępowania notarialnego / 18
    - 1.1.2. Obowiązek zabezpieczenia praw i innych (słusznych) interesów strony oraz osób uczestniczących w czynności / 22
    - 1.1.3. Obowiązek udzielania stronom niezbędnych wyjaśnień dotyczących dokonywanej czynności notarialnej / 24
  - 1.2. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej / 27
  - 1.3. Bezstronność / 29
2. Obowiązki notariusza przy sporządzaniu dokumentu notarialnego / 32
  - 2.1. Obowiązek przejrzystego i zrozumiałego tworzenia dokumentu / 32
  - 2.2. Obowiązek starannej analizy dokumentów stanowiących podstawę dokonania czynności notarialnej / 34

Rozdział 2

Charakter prawny czynności notarialnych / 40

1. Wybrane zagadnienia terminologiczne ustawy – Prawo o notariacie / 40
2. Pojęcie czynności notarialnej / 43

- 2.1. „Czynność notarialna” w nauce prawa cywilnego / 43
- 2.2. Czynność notarialna – próba sformułowania definicji / 46

Rozdział 3

Sporządzenie aktu notarialnego w kodeksie spółek handlowych / 62

1. Wprowadzenie / 62
2. Obowiązek zachowania formy aktu notarialnego wynikający z kodeksu spółek handlowych (wybrane problemy) / 64
  - 2.1. Problematyka stosowania skrótów firm (nazw) w umowach i statutach spółek / 64
  - 2.2. „Historyczne” postanowienia umów i statutów spółek / 74
  - 2.3. Odmowa dokonania czynności notarialnej przy niektórych postanowieniach umowy spółki komandytowej / 82
  - 2.4. Przystąpienie nowego komplementariusza do spółki komandytowo-akcyjnej / 90
3. Obowiązek zachowania formy aktu notarialnego wynikający z przepisów o wkładach wnoszonych do spółki – spółka jawna i partnerska / 94
4. Forma aktu notarialnego dla przedwstępnej umowy spółki handlowej / 102

Rozdział 4

Sporządzenie poświadczenia własnoręczności i wzoru podpisu w kodeksie spółek handlowych / 107

1. Wprowadzenie / 107
2. Podpis jako przedmiot poświadczenia notarialnego / 109
3. Obowiązek notarialnego poświadczenia podpisu wynikający z kodeksu spółek handlowych / 115
  - 3.1. Zgłoszenie sprzeciwu przez komplementariusza w spółce komandytowo-akcyjnej wobec pozbawienia go prawa do reprezentacji / 115
  - 3.2. Zbycie udziału w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością / 119
    - 3.2.1. Notarialne poświadczenie podpisu pod umową zbycia (sprzedaży) udziału / 119

- 3.2.2. Zgoda spółki na sprzedaż udziału / 123
- 3.2.3. Dopuszczalność odmowy sporządzenia przez notariusza poświadczenia własnoręczności podpisów pod umową zbycia (sprzedaży) udziału w braku wymaganej zgody spółki / 125
- 4. Obowiązek notarialnego poświadczenia podpisu wynikający z przepisów dotyczących przedmiotu czynności prawnej – wniesienie wkładu w postaci przedsięwzięcia do spółki jawnej lub partnerskiej / 129
- 5. Poświadczenie wzoru podpisu przez notariusza w prawie spółek / 132

Rozdział 5

Spisanie protokołu notarialnego dokumentującego uchwały zgromadzenia wspólników (walnego zgromadzenia) oraz zarządu / 135

- 1. Wprowadzenie / 135
- 2. Protokołowanie obrad zgromadzenia w prawie spółek / 139
  - 2.1. Prawidłowość zwołania zgromadzenia wspólników / 139
  - 2.2. Dopuszczenie do uczestnictwa w obradach zgromadzenia – weryfikacja listy obecności i pełnomocnictw / 144
  - 2.3. Wykonywanie prawa głosu na zgromadzeniu przez łącznie działających przedstawicieli organu osoby prawnej / 159
  - 2.4. Ingerencja notariusza w przebieg zgromadzenia i w treść podejmowanych uchwał / 164
  - 2.5. Akcjonariusz biorący udział w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej a czynność notarialna spisania protokołu / 166
- 3. Obowiązek protokołowania uchwał organów spółek / 170
  - 3.1. Uchwała walnego zgromadzenia spółki akcyjnej / 170
  - 3.2. Uchwała zgromadzenia w przedmiocie zmiany umowy spółki z ograniczoną odpowiedzialnością / 171
  - 3.3. Uchwała o rozwiązaniu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością albo o przeniesieniu jej siedziby za granicę / 175
  - 3.4. Uchwały zarządów spółek kapitałowych / 178

- 3.4.1. Uchwała zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością o obniżeniu kapitału zakładowego w trybie art. 199 § 5 k.s.h. / **178**
- 3.4.2. Uchwała zarządu spółki akcyjnej w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego w ramach kapitału docelowego / **182**
- 4. Specyfika protokołu notarialnego jako dokumentu urzędowego / **185**
  - 4.1. Spisanie protokołu czy sporządzenie protokołu (na gruncie k.s.h.) / **185**
  - 4.2. Charakter urzędowy protokołu z obrad zgromadzenia / **189**
  - 4.3. Załącznik do protokołu notarialnego / **193**
- 5. Postępowanie notarialne przy dokonywaniu czynności notarialnej spisania protokołu z obrad zgromadzenia / **195**

Rozdział 6

Sądowa kontrola czynności notarialnych z zakresu prawa spółek / 199

- 1. Wprowadzenie / **199**
- 2. Sąd rejestrowy / **199**
  - 2.1. Zakres badania treści czynności notarialnych przez sąd rejestrowy / **202**
    - 2.1.1. Badanie zgodności treści czynności notarialnych z normami imperatywnymi, dyspozytywnymi oraz z postanowieniami umowy (statutu) spółki / **203**
    - 2.1.2. „Drobne uchybienia” / **213**
  - 2.2. Rola sądu rejestrowego jako instytucji badającej formę notarialną w zakresie prawa spółek / **222**

Zakończenie / **229**

Bibliografia / **233**

Orzecznictwo / **249**

Wykaz skrótów

Akty prawne

- k.c.** ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.)
- KEZN** uchwała nr 197 Krajowej Rady Notarialnej z dnia 12 grudnia 1997 r. – Kodeks Etyki Zawodowej Notariusza (Notariat 1997 r. Nr 12, poz. 12 z późn. zm.)
- k.h.** rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 27 czerwca 1934 r. – Kodeks handlowy (Dz. U. Nr 57, poz. 502 z późn. zm.)
- Konstytucja RP** Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
- k.p.c.** ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.)
- k.s.h.** ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037 z późn. zm.)
- pr. not.** ustawa z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 189, poz. 1158 z późn. zm.)
- u.f.k.** ustawa z dnia 13 lutego 1984 r. o funkcjach konsulów Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jedn.: Dz. U. z 2002 r. Nr 215, poz. 1823 z późn. zm.)

ustawa o KRS   ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (tekst jedn.: Dz. U. z 2007 r. Nr 168, poz. 1186 z późn. zm.)

Inne

Biul. SN   Biuletyn Informacyjny Sądu Najwyższego
Dz. U.   Dziennik Ustaw
EPS   Europejski Przegląd Sądowy
GSP   Gdańskie Studia Prawnicze
KPP   Kwartalnik Prawa Prywatnego
M. Pod.   Monitor Podatkowy
M. Praw.   Monitor Prawniczy
NP   Nowe Prawo
NPN   Nowy Przegląd Notarialny
NSA   Naczelny Sąd Administracyjny
ONSA   Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
ONSA WSA   Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego i wojewódzkich sądów administracyjnych
OSA   Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSNC   Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna
OSNC-ZD   Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna – Zbiór Dodatkowy
OSNKW   Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Karno i Wojskowa
OSNP   Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
OTK-A   Orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego; zbiór urzędowy, Seria A
PiP   Państwo i Prawo
PN   Przegląd Notarialny

PPH	Przełąd Prawa Handlowego
Prok. i Pr.	Prokuratura i Prawo
Pr. Spółek	Prawo Spółek
PS	Przełąd Sądowy
PUG	Przełąd Ustawodawstwa Gospodarczego
SA	sąd apelacyjny
SKO	samorządowe kolegium odwoławcze
SN	Sąd Najwyższy
St. Praw.	Studia Prawnicze
TK	Trybunał Konstytucyjny
TPP	Transformacje Prawa Prywatnego
TSUE	Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
UZP	Urząd Zamówień Publicznych
WSA	wojewódzki sąd administracyjny

Wstęp

Z dniem 1 stycznia 2001 r., a więc od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037 z późn. zm.), powierzono notariuszom dokonywanie nowych czynności notarialnych (np. regulacje w zakresie spółki komandytowo-akcyjnej). W ten sposób ustawodawca zwiększył w stosunku do poprzedniej regulacji prawnej w tym zakresie – rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 czerwca 1934 r. – Kodeks handlowy (Dz. U. Nr 57, poz. 502 z późn. zm.) – liczbę obligatoryjnie dokonywanych czynności notarialnych wynikających z treści przepisów kodeksu spółek handlowych. Biorąc pod uwagę ponaddziesięcioletni okres obowiązywania kodeksu spółek handlowych, należy w tym miejscu zauważyć, że część ustawowych rozwiązań do dziś budzi wątpliwości w kontekście dokonywanych czynności z udziałem notariusza.

Przydatność kompleksowej analizy tej tematyki nie powinna budzić wątpliwości, wszak wypowiedzi doktryny są tu stosunkowo nieliczne oraz pełne rozbieżności. Poruszane zagadnienia stanowią jednak nie tylko kwestie o charakterze wyłącznie doktrynalnym, lecz mają również istotne znaczenie praktyczne i dlatego powołane zostaną stosowne orzecznictwo sądowe oraz wyniki przeprowadzonych badań dogmatycznych. Regulacja materii dotyczącej czynności notarialnych w kodeksie spółek handlowych różni się w pewnym stopniu od regulacji w kodeksie handlowym. Skłania to również do przyjrzenia się bliżej tej tematyce, bowiem doszło do zwiększenia udziału notariusza w dokumentowaniu czynności podejmowanych przez współników czy organy spółek.

Celem niniejszej publikacji jest zwrócenie szczególnej uwagi na rolę oraz doniosłość postępowania notarialnego przy czynnościach notarialnych wynikających z kodeksu spółek handlowych.

W pracy uwypuklono walory oraz specyfikę postępowania notarialnego przy dokonywaniu przez notariusza czynności sporządzenia aktu notarialnego, poświadczeń własnoręczności i wzorów podpisów oraz notarialnego protokołu dokumentującego uchwały organów spółek kapitałowych. Analizę w powyższym zakresie prowadzono przy zastosowaniu zasadniczego podziału wyróżnionych form notarialnych (przyjmując jako kryterium źródło ich pochodzenia) na te, których zastosowanie ustawodawca przewidział bezpośrednio w przepisach kodeksu spółek handlowych, oraz na te, których obowiązek zachowania warunkowany jest przedmiotem czynności prawnych objętych daną formą notarialną.

Przy analizie zagadnień poruszanych w niniejszej rozprawie przyjęto jako punkt wyjścia ustawowe obowiązki notariusza. Notariusz, dokonując czynności notarialnej, czuwa przede wszystkim nad należytym zabezpieczeniem praw i słusznym interesów stron oraz innych podmiotów, wobec których może ona powodować skutki prawne (art. 80 § 2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie, tekst jedn.: Dz. U. z 2008 r. Nr 189, poz. 1158 z późn. zm.). W tym celu prawodawca wyposaża notariusza w odpowiednie narzędzia ustawowe, jak choćby obowiązek odmowy dokonania czynności notarialnej sprzecznej z prawem w szerokim tego słowa znaczeniu. Konsekwencją tego jest konieczność wnikliwej analizy przez notariusza nie tylko dokumentów służących prawidłowemu dokonaniu czynności, lecz również zamiaru jej stron. Wszystko po to, aby w sposób prawidłowy dokonać czynności objętej formą notarialną.

W pracy przyjęto założenia czynnego udziału notariusza w postępowaniu notarialnym zmierzającym do dokonywania każdej czynności notarialnej w prawie spółek, w tym także przy sporządzaniu poświadczeń własnoręczności i wzoru podpisu oraz protokołowaniu zgromadzeń wspólników (akcjonariuszy). Celem pracy jest więc także potwierdzenie tezy, że ustawodawca, wprowadzając uczestnictwo notariusza przy niektórych czynnościach przewidzianych w kodeksie spółek handlowych, powierza mu jednocześnie sprawowanie funkcji ochronnej. Prawodawca zapewnia w ten sposób bezpieczeństwo obrotu. Notariusz, dokonujący czynności notarialnej spisania protokołu notarialnego z obrad zgromadzenia, nie może być traktowany jako protokolant, którego obowiązkiem jest wyłącznie wierne i szczegółowe przedstawienie i opisanie zdarzeń mających miejsce na zgromadzeniu.

Zamiar stron danej czynności z zakresu prawa spółek wyrażony zostaje w dokumencie sporządzanym przez notariusza. Dzieje się tak po przeprowadzeniu postępowania notarialnego, w tym dogłębnej analizy prowadzonej przez notariusza w aspekcie aktualnego stanu prawnego. Sporządzony z danej czynności dokument, mając charakter urzędowy (art. 2 § 2 pr. not.), podlega nadto szczegółowemu badaniu przez sąd rejestrowy – jako podmiot kontrolujący. Kwestie będące przedmiotem ostatniej części pracy mają więc na celu przede wszystkim wskazanie, że powierzone notariuszowi przez państwo zadania oraz wyposażenie go w szczególne, w porównaniu z innymi wolnymi zawodami prawniczymi, przywileje gwarantują prawidłowe wykonywanie zleconych zadań, czemu służą odpowiednie kontrole. Wszystko po to, aby dążyć do zabezpieczenia w sposób właściwy interesów stron oraz samego obrotu cywilnoprawnego i gospodarczego.

Niniejsza publikacja powstała na podstawie rozprawy doktorskiej *Czynności notarialne w Kodeksie spółek handlowych*. Jej promotorem był Pan Profesor doktor habilitowany Zbigniew Kuniewicz, któremu składam najserdeczniejsze podziękowania za pomoc naukową i cenne uwagi w toku jej powstawania. Szczególne podziękowania składam także recenzentom mojej pracy doktorskiej, tj. Panu Profesorowi zwyczajnemu doktorowi habilitowanemu Antoniemu Witoszowi oraz Panu Profesorowi doktorowi habilitowanemu Stanisławowi Czepicie, których cenne spostrzeżenia przyczyniły się do ostatecznego kształtu niniejszej publikacji.

Rozdział 1

Rola notariusza przy dokonywaniu czynności notarialnych

1. Obowiązki notariusza w postępowaniu notarialnym

Szczególne pozycja ustrojowo-prawna notariusza¹ nakłada na niego szereg obowiązków kreujących ją w aspekcie dokonywania czynności notarialnych. Obowiązki te wypływają przede wszystkim z postanowień obowiązującej ustawy – Prawo o notariacie. Mogą mieć one swe źródło także w rozlicznych przepisach prawa materialnego właściwych dla danej czynności. Powyższy podział źródeł obowiązków notariusza przy dokonywaniu czynności służbowych wskazuje na złożoność zagadnień prawnych odnoszących się nie tylko do sfery tzw. wymogów formalnych dokumentu notarialnego, ale i do treści w nim zawartej.

Prawodawca zauważa doniosłą rolę, jaką odgrywa notariusz, dokonując czynności notarialnych, czego konsekwencją jest wyraźna tendencja przejawiająca się w powierzaniu mu coraz to większej liczby zadań, co prowadzi do poszerzania obowiązku zachowania formy notarialnej w wielu nowych rozwiązaniach jurydycznych. Przykładem powyższego może być choćby kodeks spółek handlowych wprowadzający powinność zachowania formy aktu notarialnego przy zawieraniu nowego rodzaju umowy (w stosunku do dotychczasowych uregulowań) spółek osobowych, takich jak spółka komandytowa (art. 106 k.s.h.) czy spółka komandytowo-akcyjna (art. 131 k.s.h.), jak również przy czynnościach dokonywanych pomiędzy jedynym wspólnikiem będącym jednocześnie jedynym członkiem zarządu a reprezentowaną przez niego spółką

---

¹ M. Kuryłowicz, *Etyczne podstawy notariatu*, Rejent 2001, nr 5, s. 101.

(art. 210 § 2 k.s.h.). Ostatni z podanych przykładów analogicznie dotyczy również spółki akcyjnej (art. 379 § 2 k.s.h.).

W trakcie czynności notarialnej polegającej na sporządzeniu aktu notarialnego notariusz jawi się jako operator prawa, który przez właściwe dokonywanie powierzonych mu czynności zapobiega sporom, zachowując przy tym zdolność do uczestnictwa w ich rozstrzygnięciu na drodze pozasądowej. Zdolność ta odróżnia notariuszy od pozostałych zawodów prawniczych (przede wszystkim adwokatów, radców prawnych).

Ustawodawca, tworząc zróżnicowane formy notarialne, wymusza na notariuszu konieczność zachowania aktywnej postawy przy dokonywaniu czynności sporządzenia aktu notarialnego, często wykraczającej również poza zwykłe przyjmowanie oświadczeń. Ścisłe wiąże się z tym gwarancja porządku prawnego (umownego), charakteryzującego się dążeniem do zachowania pomiędzy stronami „równowagi” i ochrony konsumenta.

Szczególna funkcja, jaką spełnia notariusz jako gwarant pewności w toku postępowania notarialnego, zabezpieczona jest przez ustawę – Prawo o notariacie, w której prawodawca nakłada na niego szereg omówionych poniżej powinności, takich jak np.: obowiązek starannego działania, obowiązek udzielania niezbędnych wyjaśnień dotyczących dokonywanej czynności notarialnej, obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej czy bezstronności.

1.1. Obowiązek starannego działania

1.1.1. Obowiązek starannego prowadzenia postępowania notarialnego

Do zakresu szeroko rozumianej szczególnej staranności notariusza należą:

- 1) dokonanie czynności notarialnej zgodnie z prawem (art. 2 § 2 pr. not.);
- 2) obowiązek czuwania nad należyтым zabezpieczeniem praw i słusznym interesom stron oraz innych osób, dla których czynność ta może powodować skutki prawne (art. 80 § 2 pr. not.);
- 3) obowiązek udzielenia stronom niezbędnych wyjaśnień dotyczących dokonywanej czynności notarialnej (art. 80 § 3 pr. not.);

- 4) zakaz dokonywania czynności notarialnych sprzecznych z prawem (art. 81 pr. not.);
- 5) obowiązek zachowania bezstronności (art. 84 pr. not.).

Sprostanie przez notariusza powyższym obowiązkom stanowi pełne – właściwe – dochowanie staranności w trakcie powierzonych mu czynności. Zasadne w tym miejscu jest zadanie pytania: czy obowiązek zachowania szczególnej staranności, wywodzony z brzmienia art. 49 pr. not., odnosi się bezpośrednio wyłącznie do czynności notarialnej jako końcowego efektu wysiłku intelektualnego?

O ile przepisy art. 2 § 2 oraz art. 84 omawianej ustawy stanowią wprost o „czynności notarialnej”, to art. 49 pr. not. dotyczy staranności przy „wykonywaniu czynności notarialnej”. Natomiast w art. 80 § 2 i 3 oraz art. 81 pr. not. prawodawca wskazuje na „dokonywanie czynności notarialnej”. Wyłania się więc kwestia rozumienia pojęcia czynności notarialnej z punktu widzenia wymogu staranności notariusza.

W świetle aktualnych unormowań „czynność notarialna” pozostaje rezultatem określonej czynności podjętej przez notariusza, w zakresie jego kompetencji. Pojęcie to nie obejmuje swym zakresem samego jej przebiegu, zwanego postępowaniem notarialnym. Postępowanie notarialne to kompleks czynności podjętych przez notariusza – realizacja kompetencji upoważniających go do nadania czynnościom, oświadczeniom właściwej formy oraz do ich udokumentowania.

Zachowanie przesłanek czynności notarialnej (forma pisemna), od których zależy ocena aktu notarialnego jako dokumentu urzędowego, z całą pewnością nie wychodzi poza granice należytej staranności zawodowej notariusza. Jej zakres jest bowiem znacznie szerszy, wszakże obejmuje zachowanie notariusza przy „dokonywaniu” bądź inaczej – „wykonywaniu” – czynności notarialnej².

Nie sposób w tym miejscu pominąć, przez wzgląd na jego uniwersalność, aktualnego również współcześnie, niezwykle trafnego ujęcia roli notariusza prezentowanego przez W.L. Jaworskiego. Według tego autora – notariusz „[...] przez to, że ma wybrać, jaką jest właściwie wola stron, wpływa na sam ten materiał, na jego powstawanie, a gdy raz cel stron prawniczo ustalił, przechodzi myślą wszystkie możliwe zarzuty, których nie byłyby w stanie uchwycić, gdyby nie miał życiowego

---

² Dotyczy to jednak nie tylko aktów notarialnych, lecz także innych czynności służbowych notariusza.

doświadczenia. [...] Notariusz musi mieć znajomość życia nie tylko ze względów interpretacyjnych, ale także – w przeważającej mierze – dlatego, że on na tworzenie się tego życia wpływa”³.

Z powyższego H. Nowara-Bacz⁴ wywodzi zasadnicze elementy tzw. postępowania notarialnego, prezentując je w następującej kolejności:

- 1) zgłoszenie przez strony zamiaru dokonania czynności notarialnej;
- 2) zapoznanie się przez notariusza z wolą stron oraz efektem gospodarczym i skutkami prawnymi, jakie strony dzięki tej czynności zamierzają osiągnąć;
- 3) ustalenie stanu faktycznego i sytuacji prawnej stron;
- 4) podjęcie przez notariusza decyzji co do dopuszczalności przedsięwziętej przez strony czynności;
- 5) zestawienie wydanych w danej dziedzinie i nieuchylonych przepisów prawnych;
- 6) dokonanie wykładni zestawionych przepisów prawnych;
- 7) akt subsumpcji stwierdzonej sytuacji faktycznej;
- 8) dokonanie czynności notarialnej.

Przedstawiona powyżej kolejność czynności składających się na postępowanie notarialne może jednak budzić wątpliwości. Zostanie to poniżej przedstawione na przykładzie czynności sporządzenia aktu notarialnego, obejmującego akt założycielski spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, z uwzględnieniem powyższej procedury.

Zarówno zgłoszenie przez stronę zamiaru dokonania czynności notarialnej⁵, jak i zapoznanie się przez notariusza z wolą strony oraz efektem gospodarczym i skutkami prawnymi, jakie dzięki czynności zamierza osiągnąć, to efekt czynności rozpoczętego postępowania notarialnego – pierwszy kontakt notariusza z klientem w sprawie. Stanowi on asumpt do przejścia ku dalszym etapom postępowania. Przedmiotem kolejnego etapu jest ustalenie stanu faktycznego i sytuacji prawnej strony. Polega on na gromadzeniu przez notariusza jak największej liczby informacji związanych z planowaną czynnością notarialną. Będzie

---

³ W.L. Jaworski, *Reforma notariatu*, Kraków 1929, s. 20.

⁴ H. Nowara-Bacz, *Forma aktu notarialnego...*, s. 59.

⁵ Szerzej co do charakteru stosunku zachodzącego pomiędzy stroną czynności a notariuszem zob. np. wyrok SA w Warszawie z dnia 17 grudnia 1998 r., I ACa 697/98, OSA 1999, z. 10, poz. 46.

Rafał Wrzecionek – doktor nauk prawnych; prowadzi wykłady i zajęcia na szkoleniach dla asesorów i aplikantów notarialnych Rad Izb Notarialnych; autor ponad 60 publikacji z zakresu prawa o notariacie, prawa spółek i prawa cywilnego.

■ W książce omówiono obowiązki notariusza w postępowaniu notarialnym przy sporządzaniu czynności notarialnych występujących w kodeksie spółek handlowych, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii spornych w doktrynie, takich jak:

- problematyka skracania nazw (firm) w umowach i statutach spółek,
- problematyka zmian „historycznych” postanowień umów i statutów spółek,
- kwestia formy aktu notarialnego dla przedwstępnej umowy spółki,
- wykonywanie prawa głosu na zgromadzeniu przez łącznie działających przedstawicieli organu osoby prawnej,
- problematyka uchwał zgromadzenia w przedmiocie: zmiany umowy spółki z o.o., rozwiązania spółki z o.o., przeniesienia jej siedziby za granicę, itd.

■ Publikacja zawiera również analizę sformułowanych w literaturze poglądów dotyczących tego, jak należy rozumieć dyskutowane przepisy i jakie normy należy z nich wyinterpretować. Przedstawiono także bogaty wybór orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego, sądów apelacyjnych, Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz wojewódzkich sądów administracyjnych dotyczącego omawianych zagadnień.

■ Książka jest przeznaczona przede wszystkim dla notariuszy, asesorów notarialnych, aplikantów notarialnych, a także sędziów, radców prawnych i adwokatów.

Cena 99 zł
(w tym 5% VAT)

Zamówienia:

infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01
zamowienia.ksiazki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl